

Espoon nuorisovaltuuston kannanotto budjettineuvotteluihin

Espoon nuorisovaltuusto katsoo talousarvion vuodelle 2020 olevan pääosin onnistunut ottaen huomioon Espoon haasteellisen taloudellisen tilanteen, jossa tulee taata toimivat palvelut kaupungin kasvavalle väestölle. Espoon nuorisovaltuusto toivoo budjettineuvotteluissa tehtävän panostuksia etenkin **mielenterveyspalveluihin, koulutukseen, toisen asteen taloudelliseen tukemiseen, kesätyöseteleihin ja kestävään kehitykseen**. Samalla nuorisovaltuusto tunnistaa kuitenkin Espoon talouden haasteet ja toivoo kaupungilta **vastuullista talouspolitiikkaa**, jotta Espoon talous myös tulevaisuudessa säilyy tasapainoisena ja Espoo kilpailukykyisenä asuinkuntana.

Mielenterveyspalvelut

Espoon nuorisovaltuusto korostaa mielenterveyspalveluiden resurssien lisäämistä. Resurssien lisääminen ei kuitenkaan yksinään ole ratkaisu ongelmaan. Valitettavan moni nuori ei osaa saatikka uskalla hakeutua hoitoon, sillä hoito on usein niin korkeakynnyksistä. Mielenterveyshoitoa tulisi saada jatkossa matalammalla kynnyksellä esimerkiksi kouluissa, mutta myös koulun ulkopuolella. Nuorisovaltuuston mielestä koulupsykologikäynnit jokaiselle oppilaalle olisivat hyvä, joskin kallis, ratkaisu ongelmaan. Nuorisovaltuusto esittää kustannustehokkaampana ratkaisuna mallia, jossa oppilaat ryhmissä keskustelevat koulupsykologin ja -kuraattorin kanssa mielenterveysongelmista yleisellä tasolla, niiden tunnistamisesta ja niihin puuttumisesta. Samalla psykologi ja kuraattori voisivat tunnistaa mahdollisia mielenterveysongelmia ja käydä aiheesta keskustelua oppilaiden kanssa yleisellä tasolla.

Mielenterveyteen nyt sijoitetut määrärahat säästävät paljon tulevaisuudessa. Erityisen suurta huolta nuorisovaltuusto kantaa koulupsykologien määrästä; lukuvuonna 2017-2018 suomenkielisessä peruskoulussa yhdellä psykologilla oli 863 oppilasta ja toisella asteella 1100 oppilasta psykologi. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyn mukaan peruskoulun 8. - ja 9. luokkalaisista noin 17% kokee koulu-uupumusta. Tämä tarkoittaisi sitä, että yhtä koulupsykologia kohtaan olisi noin 164 koulu-uupumuksesta kärsivää oppilasta.

Ohessa on muutamia nostoja pääkaupunkiseudun tarkastuslautakuntien "Lasten ja nuorten pääsy mielenterveyspalvelujen piiriin" -arviointimuistiosta vuodelta 2018: "Koululääkäri käy tietyillä kouluilla 1-5 kertaa kuukaudessa. Tarvittaessa oppilaalle voidaan antaa vastaanottoaika lääkärin hoitamalle toiselle koululle tai toiselle koululääkärille. Odotusajoista koululääkärille ei ole tilastoja", toteaa arviointimuistio. Ylettömän suuri työmäärä ja mahdoton tilanne näkyy lainauksessa: "Opiskeluhuollossa palvelujen saatavuutta ja resurssien jakoa tarkastellaan vuosittain. Suurella osalla työntekijöistä on 2-3 oppilaitosta. Kun huomioidaan oppilas/opiskelijamäärän vuosittainen kasvu (peruskoulussa noin 800 oppilasta/vuosi), palvelu ei nykyisillä resursseilla täytä palvelujen saatavuuden ja opiskeluhuollon

kriteerejä. Koulujen isot kokoerot ja pitkät välimatkat tuovat lisähaasteita”. On siis selvää, ettei kouluterveydenhuolto ja mielenterveyspalvelut ole riittävän hyvällä tolalla. Espoon nuorisovaltuusto vaati kaupungilta mielenterveyspalveluihin ja kouluterveydenhuoltoon rahallista panostamista.

Koulutus

Nuorisovaltuuston mielestä **koulutukseen ja kouluihin panostaminen on ensiarvoisen tärkeää**, jotta lapsille ja nuorille taataan hyvä tulevaisuus. Espoon nuorisovaltuusto kokee Koulut kuntoon -ohjelman pohjalta tehdyt investoinnit hyvinä, mutta investointiohjelmasta poistettut koulut tulisi palauttaa takaisin ohjelmaan. Perusteluna tähän nuorisovaltuusto esittää kahta perustetta. Ensimmäisenä, Espoon peruskoulua käyvien oppilaiden määrä tulee kasvamaan suuresti. Suomekielisen opetuksen tilankäyttösuunnitelmassa vuosille 2018-2027 kertoo, että peruskoulujen oppilasmäärät kasvaa vuoteen 2021 mennessä 2700 oppilaalla. Tämä tarkoittaa lähes 113 uutta yläkoululuokkaa Espooseen. Tilojen saaminen näille oppilaille on resurssitehokkainta nykyisten koulutilojen käyttöikää pidentämällä ja nykyisiä kouluja laajentamalla. Toinen syy on Espoon koulutilojen huonokuntoisuus ja huono sisäilma. Espoon tulisi panostaa terveellisiin ja toimiviin koulutiloihin. Koulut kuntoon -ohjelma on yhdeksi valtuustokauden keskeisimmistä tavoitteista ja nuorisovaltuusto toivoo, että tämä näkyy myös budjetissa.

Toinen aste

Nuorisovaltuusto haluaa painottaa **toisen asteen kustannusten alentamista**. Nykytilanteessa toisen asteen maksullisuus voi pahimmillaan estää nuoren pääsyn opetuksen pariin. Nuorisovaltuusto kokee maksuttoman toisen asteen hyvänä tahtotilana, mutta toteaa, ettei se talouden tilanteen huomioon ottaen ole ainakaan vielä kannattavaa. Nuorisovaltuusto esittää kuitenkin taloudellisen tuen kohdistamista niille opiskelijoille, jotka sitä todella tarvitsevat. Nuorisovaltuusto kokee muuten toisen asteen panostukset, esimerkiksi lukiodien aloituspaikkojen lisäämisen keskiarvorajojen laskemiseksi, kannatettavina.

Kesätyösetelit

Nuorten työllistyminen kesällä jo yläkouluiässä on nuorisovaltuuston mielestä erittäin olennaista, sillä tämä opettaa nuorille tärkeitä työelämätaitoja ja lisää nuorten taloudellista itsenäisyyttä. **Nuorisovaltuusto esittää, että kaupunki lisää kesätyöseteleiden määrää huomattavasti.** Espoon kaupunki on jo vuosia jakanut vuosittain espoolaisille nuorille yhteensä 900 kesäseteliä, joilla kaupunki antaa rahallista tukea nuoren palkkaamalle yritykselle. Valitettavasti useana vuotena kesäsetelit loppuvat kesken hyvin nopeasti ja moni halukas jää ilman sitä. Espoon nuorisovaltuusto laati jo keväällä kannanoton kesätyöseteleiden määrän lisäämisestä, jotta yhä useamman nuoren mahdollisuus saada kesätöitä madaltuisi.

Kestävä kehitys

Espoon nuorisovaltuusto linjaa, ettei kestävästä kehityksestä tule leikata. **Espoon nuorisovaltuusto huomauttaa budjetin suunnittelussa myös tulevaisuuden näkymät;** vaikka budjetista menisi rahaa kestävään kehitykseen on se vain pieni summa siihen verrattuna millaiset kulut kestävästä Espoosta koituisi tulevaisuudessa.

Kestävä kehitys on Espoon kruununjalokivi ja Espoo-tarinan tukipylväs. Espoon on YK:n kestävä kehityksen edelläkävijäkaupunki ja Euroopan kestävin kaupunki. Jo strategisista syistä Espoo ei voi leikata Kestävästä kehityksestä. Tämän lisäksi Kestävä kehityksen neljä puolta, ekologinen -, taloudellinen -, sosiaalinen - ja kulttuurinen kestävyys, koskettavat kaikkea Espoon toimintaa.

Loppujen lopuksi kyse on arvovalinnasta. Vaikka puhumme nyt budjetista on Espoon päätettävä onko se strategiansa ja tavoitteensa mukainen ja panostaa Espoon ja maailman kestävyys. On kuitenkin huomioitava se, että kestävään kehitykseen budjetoitu raha on viimeisten vuosien aikana tuottanut huomattavasti keskimääräistä enemmän ulkopuolista rahoitusta.

Tasapainoinen talous

Nuorisovaltuusto ymmärtää Espoon talouden haasteet ja niistä johtuvan menojen karsimisen välttämättömyyden. **Nuorisovaltuusto kuitenkin toivoo vahvasti, ettei yllä mainituista teemoista leikata saatikka säästetä - päinvastoin. Nuoriin kohdistuva leikkaus on leikkaus Espoon tulevaisuudesta.** Hyvä koulutus ja mielenterveyspalvelut ovat ehdottoman tärkeitä nuorille, sillä yksikin syrjäytynyt nuori on liikaa ja osoittautuu ennen pitkää kalliiksi. Samalla kuitenkin tulee valvoa, etteivät menot ylitä tuloja huomattavasti, sillä velan ja **talousongelmien ainainen siirtäminen tulevien sukupolvien haasteeksi ei ole kestävää taloudenhoitoa.**

Lisätietoja:

Joel Vanhanen
Espoon nuorisovaltuuston puheenjohtaja
0453437100
joel.henrik.vanhanen@gmail.com

Lauri Hietanen
Espoon nuorisovaltuuston hallituksen jäsen
0458812136
laurith72@gmail.com